

---

# Verksamhetsplan 2021

Hälsa- och sjukvårdsförvaltningen

---

**Fastställt av** hälso- och sjukvårdsnämnden

**Framtagen av** hälso- och sjukvårdsförvaltningen

**Datum** 2020-12-15

**Gäller** 2021

**Ärendenr** HSN 2020/24

**Version** [1.0]

---

# Verksamhetsplan 2021

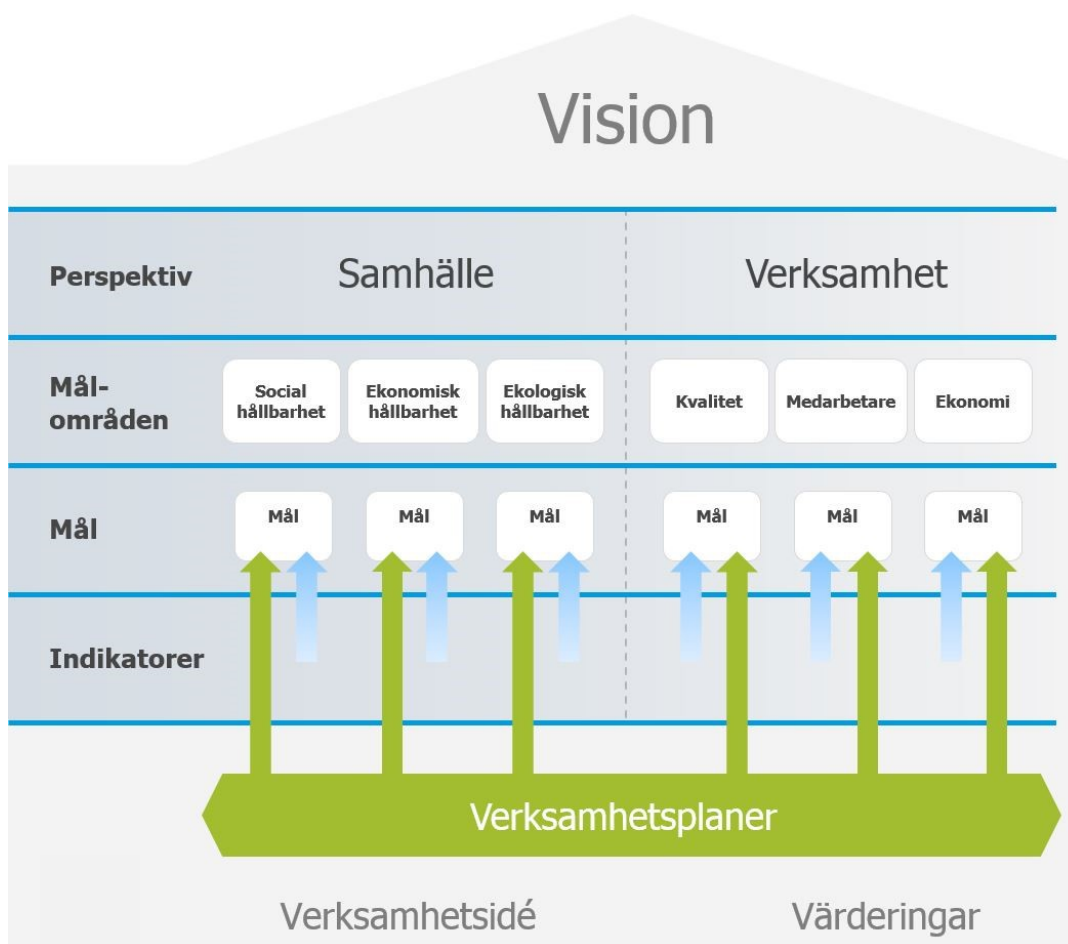
## Innehåll

<b>1 Verksamhetsplanens syfte och funktion .....</b>	<b>2</b>
<b>2 Verksamhetsbeskrivning .....</b>	<b>3</b>
2.1 Övergripande beskrivning av verksamhetens uppdrag .....	3
2.2 Nulägesbeskrivning .....	5
<b>3 Mål, aktiviteter och program .....</b>	<b>8</b>
3.1 Mål samt prioriterade aktiviteter .....	8
3.1.1 Social hållbarhet .....	8
3.1.2 Ekonomisk hållbarhet .....	10
3.1.3 Ekologisk hållbarhet .....	10
3.1.4 Kvalitet .....	11
3.1.5 Medarbetare .....	13
3.1.6 Ekonomi .....	14
3.2 Övergripande planer, strategier och program .....	14
3.3 Uppdrag .....	15
<b>4 Uppföljning av verksamhetsplanen .....</b>	<b>15</b>
<b>5 Budget .....</b>	<b>15</b>
<b>6 Personalsammansättning .....</b>	<b>16</b>
<b>7 Indikatorer .....</b>	<b>16</b>

## 1 Verksamhetsplanens syfte och funktion

Syftet med verksamhetsplanen är att synliggöra den röda tråden från regionfullmäktige till nämnder, förvaltningar, verksamheter/avdelningar och enheter så att den inriktning och de prioriterade mål som regionfullmäktige beslutat får genomslag och att Region Gotland rör sig i den riktning som är önskvärd. Verksamhetsplanen utgår från förvaltning och fastställs av nämnd. I verksamhetsplanen ingår de övergripande målen från styrkortet.

Verksamhetsplanen ska ses som ett verktyg för förvaltningen som helhet som påvisar en riktning framåt för hela hälso- och sjukvårdsförvaltningen. Verksamhetsplanen utgår från de strategier och utmaningar som förvaltningen står inför och kopplas ihop med Region Gotlands koncernmål som anger riktningen. I verksamhetsplanen beskrivs även hur nämnden och förvaltningen ska arbeta för att uppnå resultat i de delar av nämndens uppdrag som inte finns målsatta i koncernstyrkortet. Planen innehåller förvaltningsövergripande aktiviteter. Varje verksamhet arbetar även fram egna aktivitetsplaner som tar avstamp i förvaltningens verksamhetsplan.



Region Gotlands styrmodell

Innehållet i verksamhetsplanen bryts ner i verksamheten på olika sätt. De långsiktiga målen i verksamhetsplanen konkretiseras i uppdrag för verksamheterna. Till verksamheternas uppdrag knyts ledaruppdrag respektive medarbetaruppdrag, i vilka uppdrag och förväntningar på respektive funktion formuleras. På så sätt knyts den enskildes uppdrag ihop med det förvaltningsövergripande uppdraget. För de förvaltningsövergripande aktiviteterna finns en egen struktur. De förvaltningsövergripande aktiviteterna avser aktiviteter där förvaltningen ska kraftsamla under verksamhetsplanesåret.



## 2 Verksamhetsbeskrivning

### 2.1 Övergripande beskrivning av verksamhetens uppdrag

Hälsa- och sjukvårdsnämnden ansvarar för att en hälsofrämjande hälso- och sjukvård och tandvård tillhandahålls på lika villkor till de som bor och vistas på Gotland. Med hänsyn till den enskildes behov ges vård och behandling som är evidensbaserad och/eller väl beprövad. Den som har det största behovet av vård ska ges företräde.

Hälsa- och sjukvårdsförvaltningen har drygt 1 500 medarbetare, inom flera yrkesgrupper, där den största delen av medarbetarna arbetar med den patientnära verksamheten.

#### God vård och hög medicinsk kvalitet

God vård är ett samlingsbegrepp som visar vilka mål och kriterier som ska vara vägledande när man följer upp hälso- och sjukvårdens processer, resultat och kostnader. Med god vård avses att hälso- och sjukvården är:

- Kunskapsbaserad och ändamålsenlig
- Säker
- Individanpassad
- Effektiv
- Jämlig
- Tillgänglig

Inom hälso- och sjukvården på Gotland finns verksamheter inom specialiserad somatisk vård, diagnostik/behandling, rehabilitering/habilitering, primärvård, psykiatri och tandvård. Många patientnära processer sträcker sig över flera verksamhetsområden och förvaltningar.

#### Lagar, förordningar och riktlinjer utgör grundpelare

En grundpelare för hälso- och sjukvården är de lagar och förordningar som styr hälso- och sjukvården i Sverige och som finns till för att garantera en god och säker vård samt för att stärka patienternas ställning i vården. De viktigaste lagarna är patientsäkerhetslagen, patientlagen, hälso- och sjukvårdslagen samt tandvårdslagen. Genom att följa lagar, förordningar, nationella riktlinjer och nationella vårdprogram säkerställer vi att vi erbjuder en hälso- och sjukvård på lika villkor.

**Patientsäkerhetslagen (2010:659)** syftar till att främja en hög patientsäkerhet inom hälso- och sjukvården och tandvården. Lagen innehåller bland annat bestämmelser som riktar sig både till vårdgivare och till hälso- och sjukvårdspersonal. Lagen definierar också flera centrala begrepp som vårdgivare, hälso- och sjukvårdspersonal och vårdskada. Införandet av lagen innebar en övergång från ett synsätt med individperspektiv till ett mer systeminriktat perspektiv.

Syftet med **patientlagen (2014:821)** är bland annat att stärka och tydliggöra patientens ställning. Lagen ska främja patientens integritet, självbestämmande och delaktighet. Lagen bygger huvudsakligen på de skyldigheter som vårdgivarna och hälso- och sjukvårdspersonalen har. Den innehåller bestämmelser som rör patientens möjlighet till inflytande i hälso- och sjukvården eller som har direkt betydelse för vårdens utformning. Patientlagen berör ej tandvården.

**Hälso- och sjukvårdslagen (2017:30)** är en målinriktad ramlag, vilket betyder att den innehåller övergripande mål och riktlinjer för hälso- och sjukvården. Den detaljstyr inte verksamheten eftersom huvudmännen ska ha viss frihet att utforma insatserna efter lokala och regionala behov. I lagen definieras bland annat vad som krävs för att uppfylla kraven på god vård och anges att den som har störst behov ska ges företräde till hälso- och sjukvården.

Som stöd för prioritering har riksdagen fattat beslut om **riktlinjer för prioriteringar inom hälso- och sjukvården (Prop. 1996/97:60)**. I riktlinjerna delas vården in i fyra prioriteringsgrupper.

- Grupp I - vård av livshotande akuta sjukdomar, sjukdomar som utan behandling leder till varaktigt invalidiserande tillstånd eller för tidig död, svåra kroniska sjukdomar, vård i livets slutskede samt vård av människor med nedsatt autonomi.
- Grupp II - prevention och habilitering/rehabilitering, i grupp
- Grupp III - vård av mindre svåra akuta och kroniska sjukdomar
- Grupp IV - vård av andra skäl än sjukdom och skada.

**Tandvårdslagen (1985:125)** är en ramlag precis som hälso- och sjukvårdslagen. Den innehåller övergripande mål och riktlinjer men detaljstyr inte verksamheten. Lagen definierar vad som krävs för att uppfylla krav på god tandvård samt att akuta fall ska behandlas med förtur. Vidare reglerar tandvårdslagen särskilt att när tandvård ges till barn ska barnets bästa särskilt beaktas och att vård och behandling så långt som möjligt ska utformas och genomföras i samråd med patienten.

#### **Patientnytta är utgångspunkten**

Patienterna ska uppleva att de får tjänster av god kvalitet, är informerade, delaktiga i sin vård och respektfullt bemötta. Patienter och deras närstående är den viktigaste målgruppen och processer och rutiner ska utgå från deras behov. Uppföljning sker genom nationella patientenkäter, samt genom att synpunkter/klagomål inhämtas och hanteras enligt särskild rutin.

För att utveckla vården på verksamhetsnivå är det viktigt att involvera och ta vara på patienters/anhörigas synpunkter på den vård man är direkt berörd av. Exempelvis sker det genom dialog med patientföreningar eller genom att involvera patienter/anhöriga i förbättringsarbeten. Möjlighet för medborgare och patient/närstående att lämna synpunkter och påverka vården på ett övergripande plan sker bl.a. genom medborgar-

dialoger, Hälsa- och sjukvårdsbarometern (medborgarundersökning) och medborgarförslag.

### **Verksamhetsutveckling en del av uppdraget**

Att utveckla verksamheten för att möta dagens och framtidens utmaningar är en viktig del av hälsa- och sjukvårdens uppdrag. Utvecklingen är verksamhetskritisk både ur ett medicinskt perspektiv och ur ett verksamhetsperspektiv.

En förutsättning för utveckling av verksamheterna är medarbetarnas engagemang och aktiva deltagande i utvecklingsarbetet. Genom teamarbete tas olika kompetenser och erfarenheter tillvara och på så sätt utvecklas verksamheten ur fler perspektiv. Kompetensutvecklingen är en mycket viktig faktor för att behålla och rekrytera medarbetare som har viljan och förmågan att vara med och driva utveckling. Förvaltningen arbetar aktivt med förbättringsarbeten i både smått och stort.

## **2.2 Nulägesbeskrivning**

Den pågående pandemin har påverkat vårt samhälle. Bland annat genom social distansering, ekonomisk osäkerhet, begränsade möjligheter att resa, rädsla för att bli sjuk men också en rädsla och osäkerhet i att söka vård. Pandemin har också påskyndat utvecklingen inom exempelvis digitala läkarbesök och kontaktvägar.

Hälsa- och sjukvården har flera stora utmaningar både på kort och på lång sikt. När smittspridningen nu återigen ökar gäller det för sjukvården att ha fortsatt beredskap för att snabbt kunna växla upp och omprioritera verksamheten. Det gäller att hålla i och hålla ut under en lång tid framöver. Patienter kommer fortsatt att behöva hanteras i dubbla flöden för att motverka smittspridning. Det kommer att ha stor påverkan på den redan idag utmanade lokalsituation, kräva andra arbetssätt och det kommer att vara både tids- och resurskrävande.

Pandemin har bidragit till att elektiv vård har skjutits upp och det finns en stor osäkerhet kring konsekvenserna av att patienter har avvaktat eller inte alls har sökt vård trots behov. Köerna har totalt sett inte ökat under pandemin just med anledning av att färre patienter har anmälts för operation. Dock har kön till ortopediska operationer fördubblats. Att ta itu med det samtidigt som pandemin fortfarande är närvarande i samhället med en eskalerande smittspridning kommer att bli en utmaning under 2021, och framåt.

För att klara av att möta framtidens hälsoutmaningar samt ökande vård och omsorgsbehov är det helt avgörande att fokus framåt ligger på att i samverkan stärka förutsättningar för en god hälsa. God och nära vård handlar om en systemomställning till syfte att säkerställa en god och jämlik hälsa för invånarna på Gotland. Arbetet med omställningen pågår nationellt såväl som lokalt. Den demografiska utvecklingen på Gotland innebär att en omställning här är särskilt angelägen, då vi redan idag har en större andel äldre än övriga regioner och den andelen kommer att bli än större. Det är en långsiktig stegvis process som kommer att kräva stor uthållighet från alla inblandade. Invånare, medarbetare, verksamheter och politiker behöver dra åt samma håll. Gotlands litenhet och fördelar av att vara en samlad region/kommun ger goda förutsättningar till överblickbarhet, samarbete och integrerade lösningar. Under hösten 2020 tas en gemensam regional färdplan fram i samverkan. Färdplanen kommer att peka ut inom vilka områden omställning behöver göras och övergripande aktiviteter med tyngdpunkt på kommande två år. Färdplanen kommer att beslutas av Regionfullmäktige under våren 2021. Arbetet utifrån färdplanen ska ske i nära samverkan mellan berörda förvaltningar.

## Målområden koncernstyrkort - samhällsperspektiv

### Social hållbarhet

För hälso- och sjukvården innebär koncernmålområdet att främja hälsofrämjande levnadsvanor, socialt deltagande och förebygga ohälsa för utsatta personer och grupper som har störst risk för ohälsa. Skapa förutsättningar för jämlika levnadsvillkor. Samt att särskilda insatser behöver riktas till barn som befinner sig i en utsatt situation.

Larmrapporterna om ökad psykisk ohälsa och försämrade skolresultat bland unga har under de senaste decennierna avlöst varandra. Samtidigt tyder forskning på att det finns ett ömsesidigt samband mellan psykisk hälsa och skolprestationer – god hälsa är relaterat till goda elevresultat (och vice versa). Inom hälso- och sjukvårdsförvaltningen arbetas det aktivt inom flera områden som rör barn och ungas hälsa, exempelvis Första linjen tillsammans med socialförvaltningen.

Att alla gotlänningar ska ha en jämlik och jämställd vård är en av gotländsk sjukvårds viktigaste målsättningar. Förvaltningen jobbar med ständiga förbättringar och får både styrning och stöd från nationellt håll i form av statliga överenskommelser och nya förordningar. Några exempel är införande av nationellt beslutade personcentrerade vårdförlopp som ska bidra till en mer jämlik vård i hela landet, samt omställningen till en god och nära vård där den primära vården ska utgöra navet för patienten.

Pandemin har visat att hälso- och sjukvården snabbt kan ställa om och skala upp vid en kris, men den har även visat på brister i kunskap kring katastrofplan, hantering av skydds-material, bristande beredskapslager m.m. Alla lärdomar fångas och inarbetas i framtida katastrofplaner och utbildningsinsatser.

### Ekologisk hållbarhet

På den positiva sidan så har pandemin skyndat på digitaliseringen inom förvaltningen. Möten, konferenser med mera sker nu i de flesta fall digitalt och behovet av att verkligen resa i tjänsten har minskat avsevärt. Ett minskat resande är tidseffektivt, ger lägre kostnader och påverkar miljön positivt. Digitaliseringen har även bidragit till en ökad tillgänglighet och flexibel kommunikation mellan vårdpersonal, patienter och anhöriga.

Antibiotikaföreskrivningarna har minskat under pandemin vilket är mycket bra och nu gäller det att hålla i den nedåtgående trenden, tillsammans med all annan typ av effektiv läkemedelshantering vad gäller föreskrivning och kassering.

## Målområden koncernstyrkort - verksamhetsperspektiv

### Kvalitet

För att hälso- och sjukvården ska ha en hög kvalitet behöver verksamhets- och kvalitetsuppföljning ske på olika nivåer och ur flera olika perspektiv. Att göra jämförelser med andras och egna resultat är viktigt liksom att arbeta mot nationella riktlinjer. Att kunna erbjuda en hälso- och sjukvård med god tillgänglighet är en viktig kvalitetsfråga.

Pandemin har haft en påverkan på hälso- och sjukvårdens tillgänglighet på flera olika sätt. Patienter har bland annat fått vänta längre än vanligt för att komma till specialistmottagningar eller att få tid för planerade operationer. Tillgängligheten har således försämrats. Både primärvården och specialistmottagningarna har samtidigt snabbt och effektivt ställt om till fler distanskontakter via telefon eller digitalt. Det har inneburit att tillgängligheten till och med förbättrats inom vissa områden. Utmaningen och möjligheten

är att nu bygga vidare på det spåret, att kontaktvägarna ska bli fler och mer målgruppsanpassade. Det är en ekonomisk utmaning och samtidigt inspirerande att prioritera mellan alla idéer och utvecklingsinitiativ.

Att snabbt få ut information, både internt till verksamheterna och externt till allmänhet och patienter har varit väsentligt under pandemin. Att ha ständigt uppdaterad information både på gotland.se och 1177.se är viktigt och något som prioriteras för att kunna möta alla frågor från oroliga medborgare, patienter och medarbetare.

Hälso- och sjukvården ska utgå från patienten och på individuell nivå handlar det om att patienten ska ha inflytande och delaktighet i den egna vårdprocessen. Patienten ska vara en självklar medskapare i sin egen vård, vilket har stor betydelse för vilket resultat som uppnås. Ett annat perspektiv gällande större delaktighet och ökat inflytande avser att skapa förutsättningar för att involvera patientens anhöriga. Delaktighet lyfts i omställningen mot en god och nära vård, där ett mål är att patienten är delaktig i vården utifrån sina förutsättningar och preferenser.

### **Medarbetare**

En av de största utmaningarna hälso- och sjukvården står i och kommer att göra lång tid framöver är att attrahera nya medarbetare och samtidigt behålla de befintliga i en konkurrens med andra arbetsgivare. Rätt kompetens på rätt plats är en förutsättning för att kunna utveckla verksamheten och uppfylla hälso- och sjukvårdens uppdrag. Att hela tiden hitta nya vägar för att visa att vi finns och vad vi kan erbjuda är viktigt samt att fortsätta samarbeta med lärosätena. För att ytterligare nå fler är det av stor betydelse att medarbetarna är goda ambassadörer för den gotländska hälso- och sjukvården.

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen strävar efter att vara en attraktiv arbetsgivare med engagerade och delaktiga medarbetare. En förutsättning för delaktiga medarbetare är att det finns ledare som skapar förutsättningar för medarbetarna att vara engagerade och motiverade. För att kunna göra det är det viktigt att det finns ett ledarskap som bygger på tillit. Lika viktigt är att medarbetarna har tillit till att de själva kan bidra till att utveckla verksamheten.

En god arbetsmiljö är en central del i att behålla medarbetare men även en förutsättning för en god patientsäkerhet. Ett gott samverkansklimat skapar förutsättningar för en god arbetsmiljö liksom arbetet med utveckling av arbetstidsfrågor och scheman. Det är även betydelsefullt att skapa arbetssätt för att tidigt identifiera källor till ohälsa och minska sjukskrivningarna.

Idag är hälso- och sjukvården i alltför stor omfattning beroende av inhyrd personal. Detta påverkar på flera sätt såväl arbetsmiljö som kontinuitet för patienter, förutsättningar för verksamhetsutveckling samt ekonomin. För att erbjuda en vård som är säker för patienterna och en god arbetsmiljö för medarbetarna är det angeläget med en stabil och varaktig bemanning där förvaltningen inte är beroende av hyrpersonal i dagens omfattning.

En framgångsfaktor för hälso- och sjukvården är att skapa en kultur som präglas av tillit och dialog och där vi har ledare som skapar förutsättningar för medarbetarna att vara involverade, utvecklas och må bra på jobbet. Men även medarbetare som själva är engagerade och intresserade av att utveckla sig själva och verksamheten.

### **Ekonomi**

Hälso- och sjukvårdens förutsättningar liksom själva uppdraget håller på att förändras p.g.a. den demografiska utvecklingen, där andelen äldre ökar, vi lever längre och vårdbehovet ser



annorlunda ut. Utvecklingen av nya läkemedel och nya behandlingsmetoder går snabbt och de nya är oftast både bättre och dyrare. Detta innebär att allt fler lever med sin sjukdom under lång tid, det som tidigare var akuta sjukdomstillstånd övergår till att vara av mer kronisk karaktär. Hälso- och sjukvården behandlar allt fler, allt mer.

För hälso- och sjukvården är det en stor utmaning att säkerställa en långsiktigt hållbar ekonomi, att lyckas balansera det årliga resultatet mot budget, uppfylla hälso- och sjukvårdens lagstadgade uppdrag, samt utveckla verksamheten i takt med behov och förväntningar. Hälso- och sjukvården på Gotland har en särskild utmaning i och med såväl litenheten som det isolerade läget. Många, till antalet medarbetare sett, små funktioner och verksamheter leder också till en ökad sårbarhet och skalnackdelar. Hälso- och sjukvården bedriver idag en verksamhet med bra kvalitet, men förbättringar finns både vad gäller kvalitet och effektivitet. Det finns idag en obalans mellan uppdrag, verksamhetens behov och budget. Det finns samtidigt en stor förståelse för de ekonomiska förutsättningarna i regionen. Att hålla samma utvecklingstakt och helst lägre kostnadsutveckling än övriga regioner är allt annat än enkelt med tanke på litenheten och det utsatta ö-läget som ställer särskilda krav. Detta har blivit väldigt tydligt under pandemin.

Gotland är i stort behov av samarbete med annan region, både vad det gäller remittering av patienter i behov av vård som inte erbjuds på Gotland och för konsultstöd, ST-utbildningar m.m. I dagsläget sker samarbetet främst med Region Stockholm som också ingår i samma sjukvårdsregion. Den omstrukturerad av vård som sker i Stockholm och därtill stora om- och tillbyggnationer ger en kostnadsutveckling inom sjukvården i Stockholm som också avspeglas i prisbilden för den köpta vården. Samarbetet är absolut nödvändigt men är också en utmaning gällande kostnadsutvecklingen. Hälso- och sjukvården på Gotland är en del av utvecklingen av hälso- och sjukvården i Region Stockholm.

Att jämföra med andra regioners nettokostnadsutveckling är viktigt för att belysa hur Gotland ligger till rent ekonomiskt, men även viktigt för att sätta i relation till kvaliteten i vården. Nettokostnadsutvecklingen har de senaste åren varit i nivå med riksgenomsnittet i riket eller något lägre, förutom för 2019 då hälso- och sjukvården på Gotland hade en något högre nettokostnadsutveckling. Att jämföra med andra regioner är dock inte helt rättvisande då övriga regioners nettokostnadsutveckling innefattar även andra verksamheter än hälso- och sjukvård och även hela finansförvaltningens områden. Det är dock den jämförelse som finns att tillgå på ett lättillgängligt sätt.

En målsättning är att säkra resurseffektiva arbetssätt, processer och bemanning och kunna omfördela resurser inom ram, vara transparenta och skapa en god förståelse, samt föra en nära dialog med politik och regionledning kring utmaningar och vägval.

### **3 Mål, aktiviteter och program**

#### **3.1 Mål samt prioriterade aktiviteter**

##### **3.1.1 Social hållbarhet**

För Region Gotland innebär social hållbarhet att bygga ett tryggt och öppet samhälle för invånare och besökare. Ett jämlikt och jämställt samhälle där människor lever ett gott liv med god hälsa. Gotland är en ö som präglas av en mångfald av uttryck och ett rikt kulturliv. En plats där människor känner tillit och förtroende för samhället och varandra samt känner sig delaktiga i samhällsutvecklingen. Ett socialt hållbart samhälle som tål

påfrestningar, är anpassningsbart och förändringsbenäget. Samhället ska tillgodose alla människors grundläggande behov, säkerställa de mänskliga rättigheterna, bidra till att alla människor är inkluderade samt anpassas och utformas utifrån de grupper som har störst behov.

### Mål 1. Alla fullföljer gymnasiet och har förutsättningar för ett livslångt lärande

För hälso- och sjukvårdsnämnden innebär målet att ge gotländska ungdomar rätt förutsättningar att fullfölja gymnasiet genom att ge stöd och hjälp till ungdomar som är i behov av det. God hälsa förbättrar chanserna till att fullfölja skolan och utbildning är en god grund för att leva ett mer hållbart och hälsosamt liv. God hälsa och ett liv fritt från våld och kränkande särbehandling förbättrar förutsättningarna för ett gott liv där individen kan utvecklas. Hälso- och sjukvården har valt att koppla alla aktiviteter som rör barn till mål 1, men aktiviteterna bidrar även till mål 2, att alla barn ska ha goda uppväxtvillkor.

#### **Aktiviteter**

Utvärdera Första linjen och agera utifrån resultatet

Kartlägga vilket stöd det finns till barn 0-6 år inom Region Gotland

Säkerställa efterlevnad av SIP (Samordnad Individuell Plan)

Social hållbarhet – tydliggöra roller och ansvar, samt arbetssätt inom HSF

### Mål 2. Befolkningen har likvärdiga förutsättningar för en god och jämlik hälsa och alla barn har goda uppväxtvillkor

För hälso- och sjukvården på Gotland är god och jämlik vård lika med hög kvalitet, och att leva upp till och upprätthålla en hög patientsäkerhet är alltid prioriterat. En tydlig strategi för hälso- och sjukvården att nå målet och att möta den förväntade ökningen av sjukvårdsbehov i den gotländska befolkningen är att fortsätta och utveckla arbetet med hälsofrämjande och jämlik hälso- och sjukvård samt att arbeta med omställningen mot en god och nära vård.

#### **Aktiviteter**

Påbörja implementeringen av personcentrerade sammanhållna vårdförlopp

Etablera patientkontrakt/överenskommelse för patienter med komplexa vårdbehov

Implementera handlingsplan för patientsäkerhet och kvalitet

Hälsofrämjande, förstärka kommunikationen kring goda levnadsvanor i patientkontakter

Öka kompetensen kring barnrättslagen genom APT-diskussioner: vad innebär lagen för vår verksamhet?

Säkra sammanhållen vård och omsorg, utskrivningsprocessen – fokus HSF ansvar

### Mål 3. Gotland har god beredskap och förmåga att hantera samhällsstörningar

Målet innebär att genom erfarenheter från pandemin uppdatera kris- och katastrofberedskap, så att hälso- och sjukvården och Gotland står ännu bättre rustade. Det handlar också om att öka de grundläggande kunskaperna i förvaltningen.

Aktiviteter
Öka de grundläggande kunskaperna om kris- och katastrofberedskap i förvaltningen
Fortsatt förmågehöjning i kritiska verksamheter (Surge capacity)
Utarbeta plan för försörjningsberedskap
Uppdatera och synkronisera katastrof- och pandemiplaner mellan ledningsnivåer
Erbjuda medarbetare säkerhetsutbildning, samt säkerhetsklassificering av kritiska ledningsfunktioner
Planera för krigsorganisation

### 3.1.2 Ekonomisk hållbarhet

För Region Gotland innebär ekonomisk hållbarhet att skapa tillväxt på ett balanserat sätt i nyttjandet av resurser. Genom ökad attraktionskraft, höjd utbildningsnivå, innovativa idéer och samverkan skapas förutsättningar för tillgång till arbetskraft med rätt kompetens på lång sikt och därmed en ekonomisk tillväxt.

Vidare är ett bra näringslivsklimat, goda kommunikationer, tillgång till ett varierat utbud av bostäder och en väl utbyggd infrastruktur viktiga förutsättningar för att hela Gotland ska fortsätta att utvecklas positivt och nå en ökad befolkningsmängd.

#### Mål 4. Ökad befolkning i arbetsför ålder

Hälsa- och sjukvårdsnämnden bedömer inte att förvaltningen har prioriterade aktiviteter för 2021 direkt kopplade till detta mål. Nämnden ser att det finns aktiviteter kring att vara en attraktiv arbetsgivare, som kan kopplas till detta mål, men har istället valt att lägga alla sådana aktiviteter under mål 14.

#### Mål 5. Det finns goda förutsättningar för att starta, driva och utveckla hållbara företag på hela Gotland

Hälsa- och sjukvårdsnämnden ser inte att detta mål med självklarhet kan kopplas till hälsa- och sjukvårdens uppdrag, men har valt att redovisa det innovationsprojekt som bedrivs i samarbete med Uppsala universitet som aktivitet. Samarbetet syftar till att stärka företagandet på Gotland, men för hälsa- och sjukvården främst att stärka den egna innovationsförmågan.

Aktivitet
Bedriva innovationsprojekt i samarbete med Uppsala universitet

#### Mål 6. Det finns goda förutsättningar för ett offensivt bostadsbyggande över hela ön

Hälsa- och sjukvårdsnämnden bedömer inte att förvaltningen har prioriterade aktiviteter för 2021 inom detta mål. Målet kopplar inte till hälsa- och sjukvårdens primära område.

### 3.1.3 Ekologisk hållbarhet

Region Gotlands arbete ska möjliggöra för boende, besökare och verksamheter på Gotland att bli klimatneutrala, i linje med nationella mål baserade på FN:s Parisavtal. Det innebär kontinuerliga utsläppsminskningar av växthusgaser genom omställning till förnybar energi

och energieffektivisering. Vidare ska Region Gotland arbeta för ett rent grundvatten och en levande Östersjö samt bidra till giftfria kretslopp. Den cirkulära ekonomins betydelse ska öka och naturen ska brukas så att ekosystemtjänsterna värnas och öns biologiska mångfald säkras.

#### Mål 7. Gotlands klimatavtryck minskar

För hälso- och sjukvården innebär målet att fortsatt arbeta med miljöfrågor som berör läkemedel samt öka medvetenheten och kunskapen om miljöplanen. Att arbeta mot ett minskat resande ser förvaltningen också som ett viktigt bidrag till minskat koldioxidutsläpp.

<b>Aktivitet</b>
Öka medvetenheten kring HSF:s miljöplan
Revidera HSF:s miljöplan
Minska behov av läkemedelskassation och se över läkemedelshantering och läkemedelsanvändning inom respektive verksamhet
Bibehålla 2020-års nivå i resandet (ersätt med digitala möten och utbildningar)

#### Mål 8. Tillgången till vatten av god kvalitet är långsiktigt säkrad

Hälso- och sjukvårdsnämnden bedömer inte att förvaltningen har prioriterade aktiviteter för 2021 inom detta mål. Nämnden ser att det finns aktiviteter kring exempelvis läkemedelshantering som på sikt kan bidra till en bättre vattenkvalitet men har valt att koppla de till mål 7.

#### Mål 9. Hållbara val bidrar till ansvarsfullt samhällsbyggande som minskar belastningen på ekosystemen

För hälso- och sjukvården innebär målet att arbeta med medicinska gaser på ett miljömässigt hållbart sätt och att alltid välja upphandlade varor för att säkerställa att rätt krav är ställda och tillgodosedda. Dessutom ska vi fortsätta det goda arbetet med att minska förskrivning och användning av antibiotika.

<b>Aktivitet</b>
Bibehålla låg förbrukning av medicinska gaser för fortsatt låg klimatpåverkan
Upphandlade varor ska väljas före andra vid inköp och beställning
Minska förskrivning och användning av antibiotika

#### **3.1.4 Kvalitet**

För Region Gotland innebär kvalitet att vi skapar värde tillsammans med dem vi är till för. Regionens processer är värdeskapande, effektiva, rättssäkra, transparenta, och förebyggande. De bidrar därmed till social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet.

För att klara utmaningarna i välfärden är regionen en modig organisation med ett intensifierat utvecklingsarbete genom systematiskt kvalitetsarbete, ständiga förbättringar, digitalisering, innovationer och förnyelsesprång.

Mål 10. Alla som nyttjar Region Gotlands tjänster upplever att det är lätt att komma i kontakt med berörd verksamhet inom regionen

För hälso- och sjukvården innebär målet fortsatt arbete med tillgänglighet, bemötande och information.

**Aktivitet**

Förstärka tillgängligheten genom digitala lösningar

Uppdatera relevant information på 1177.se

Mål 11. Alla som nyttjar Region Gotlands tjänster kan vara medskapande och blir respektfullt bemötta

Hälso- och sjukvårdens medarbetare behöver i ökad omfattning föra dialog och involvera patienter och anhöriga både i den egna vården och i den löpande verksamhetsutvecklingen. I omställningen mot en god och nära vård är egenvård och medskapande viktiga och basala delar. Att bli respektfullt bemött handlar också om att den personliga integriteten inte kränks, och att medarbetare inom hälso- och sjukvården agerar i enlighet med GDPR. Personcentrerade sammanhållna vårdförlopp och patientkontrakt är också väsentliga delar i att vara medskapande och delaktig i sin vård. Hälso- och sjukvården har dock valt att lägga aktiviteter kopplade till det under mål 2.

**Aktivitet**

Involvera patienter/anhöriga i våra utvecklingsarbeten

Säkra regelefterlevnad GDPR

Mål 12. Hög kvalitet och effektiva processer i verksamhet och tjänster säkras genom ständiga förbättringar, digitalisering, innovation och förnyelsesprång

I hälso- och sjukvården handlar hög kvalitet och effektiva processer mycket om patientsäkerhet och att hela tiden sätta patienternas bästa först. Patientsäkerhet definieras som "skydd mot vårdskada" i patientsäkerhetslagen. En god patientsäkerhet bygger på en säkerhetsfrämjande kultur, som stödjer organisatoriskt lärande och verksamhetsutveckling. Att undvika att patienter får vårdskador är en av hälso- och sjukvårdens strategier för att minska behovet av vård. Patientsäkerhet och kvalitetsarbete är fundamentalt inom hälso- och sjukvården och behöver hela tiden utvecklas.

**Aktivitet**

Utveckla arbetssätt för distansberoende vård och stöd vid egenvård

Automatisera överföringen till kvalitetsregister

Systematisera produktionsuppföljning, samt mäta produktivitet och analysera

Patienter utreds för cancer enligt standardiserat vårdförlopp

### 3.1.5 Medarbetare

Region Gotland vill vara en modig organisation som klarar omställning och löpande förändringar. Vi vill vara en tillitsbaserad organisation där engagerade ledare och medarbetare är avgörande för att nå resultat för dem vi är till för. Alla medarbetarna ska uppleva ett gott ledarskap präglad av dialog och förankring där alla ser sin del i helheten och bidrar aktivt till positiva resultat i verksamheten. Alla är tillsammans goda ambassadörer för Region Gotland och för hälso- och sjukvården.

#### Mål 13. Region Gotland präglas av en tillitsbaserad kultur

För hälso- och sjukvården innebär målet att fortsätta arbeta med vårt gemensamma organisationskulturarbete på ett tydligt och systematiskt sätt. Detta arbete bedrivs bland annat inom ramen för den förändringsresa som pågår inom förvaltningen där arbetet fokuserar på intern samverkan, arbetssätt, organisation och kommunikation.

Aktivitet
Stärka samverkan mellan och inom verksamheter
Säkerställa en god lärandemiljö
Utveckla och stärka det tillitsbaserade ledarskapet

#### Mål 14. Region Gotland lyckas kompetensförsörja genom aktivt och strategiskt arbete

Genom att arbeta med arbetsmiljöfrågor, effektivisera bemanning och ha rätt kompetens på rätt plats, samt att bemöta både befintliga och framtida medarbetare med respekt och tillit ökar attraktionskraften.

Aktivitet
Säkerställa en marknadsanpassad och jämställd lönebildning
Öka sysselsättningsgrader (heltidsresan) genom effektivare bemanning (ej ökad kostnad totalt)
Effektiv resursplanering och bemanning
Införa "kompetensstegen"

#### Mål 15. Region Gotland är en hälsofrämjande organisation där det aktiva förebyggande arbetsmiljöarbetet är i fokus.

Arbetsmiljöarbete handlar ofta om att förebygga ohälsa och olycksfall i den fysiska och psykosociala arbetsmiljön. Att arbeta hälsofrämjande är ett mer offensivt arbetssätt. Förvaltningen behöver fokusera på friskfaktorer, sådant som får medarbetare att trivas och må bra, såväl hemma som på arbetet och som stimulerar till trivsel, utveckling och prestation.

Aktivitet
Erbjuda Hälsofrämjande (mini)seminarium (stress, motion och kost) till samtliga medarbetare
Säkra uppföljning och åtgärder utifrån medarbetarundersökning
Utveckla en gemensam förvaltningspecifik introduktionsprocess

### 3.1.6 Ekonomi

Region Gotlands verksamhet ska vara ekonomiskt uthållig och i balans ur ett generationsperspektiv. Det innebär att vi ger kommande generationer goda förutsättningar att tillhandahålla offentlig service och välfärd.

Vi använder inte mer resurser än de som finns och sätter oss inte i skuld till framtiden, det betyder att nettokostnadsutvecklingen inte kan överstiga intäkternas utveckling. Det innebär också att medel ska avsättas för att täcka kommande utbetalningar av pensioner samt att det finns tillräckliga marginaler för att parera oförutsedda kostnadsökningar och intäktsminskningar.

Våra tillgångar ska vårdas och värdesäkras och samtliga resurser ska nyttjas på ett effektivt och hållbart sätt. Nämndernas verksamhet ska rymmas inom beslutad budget.

16. Budgeterat resultat uppgår till minst 2 procent av nettokostnaden

17. Region Gotland har ett resultat som uppgår till minst 1 procent av nettokostnaden

18. Region Gotlands ekonomiska ställning stärks genom att soliditeten varje år förbättras och närmar sig 45 procent vid mandatperiodens slut

Koncernstyrkortet har tre målen inom ekonomiområdet, som inte är direkt nedbrytbara till respektive verksamhet. Hälsa- och sjukvården väljer att arbeta med fyra förvaltningsövergripande aktiviteter, och kopplar dem till mål 17. Kopplat till ekonomimålen är även andra aktiviteter som exempelvis ett minskat resande, som förvaltningen valt att lägga under mål 7, men som utöver miljövinsterna handlar om ekonomiska besparingar. Inom medarbetarmålet 14, finns aktiviteter, som resursplanering och effektivare bemanning, som på sikt kan leda till kostnadsminskningar.

Aktivitet
Läkemedel – genomföra åtgärder i handlingsplan
Minska arbetskraftskostnaden, exklusive 2021 års lönerrevision.
Minska antalet leverantörer

### 3.2 Övergripande planer, strategier och program

Hälsa- och sjukvårdsförvaltningens breda verksamhet medför att ett stort antal nationella och regionala övergripande planer, program och strategier tillämpas inom förvaltningens verksamheter. Nedanstående program m.m. har en stor påverkan på flera av våra verksamheter:

- Program för god jämlik jämställd hälsa för Region Gotland 2020-2023
- Handlingsplan psykisk hälsa 2018-2021
- HSF:s digitaliseringsstrategi 2020-2024
- Mat- och måltidspolicy för Region Gotland
- Lokalförsörjningsplan

- Hjälpmedelspolicy
- Regional utvecklingsstrategi (RUS) (gäller fr.o.m. 2021)
- Handlingsplan för suicidprevention 2020-2025
- Strategi för att förebygga och motverka mäns våld mot kvinnor 2019-2022
- Kompetensförsörjningsplan 2021-2023
- Färdplan God och nära vård

Tillämpliga aktiviteter utifrån de övergripande programmen sker både på såväl förvaltningsnivå som verksamhets- och enhetsnivå.

### 3.3 Uppdrag

De uppdrag som hälso- och sjukvårdsnämnden har tilldelat förvaltningen ingår i 2021 års planerade aktiviteter och redovisas inte separat.

## 4 Uppföljning av verksamhetsplanen

Uppföljningen av förvaltningens verksamhetsplan sker löpande under året. Syftet är att följa utvecklingen i relation till plan och se till att resultatet av aktiviteterna går i linje med uppsatta mål. Vid uppföljningen gäller det också att fånga upp hinder och utmaningar i möjligheten att hinna med och stötta och omprioritera när så behövs. De förvaltningsövergripande uppföljningarna kommer att ske vid följande tillfällen:

- Delårsrapport 1 (perioden jan-mars)
- Delårsrapport 2 (perioden jan-aug)
- Verksamhetsberättelse

Vid dessa tillfällen ges också en samlad bild av förvaltningens verksamhet som helhet.

Uppföljning av strategier, planer och program sker i särskild ordning enligt beslut rörande respektive dokument.

## 5 Budget

Konto	Budget 2021
INTÄKTER	664 519,7
3 Intäkter/ Inkomster	664 519,7
KOSTNADER	-2 485 558,5
4 Kostnader/Utgifter	-539 764,8
5 Kostnader för arbetskraft	-1 127 648,4
6 Övriga verksamhetskostnad	-485 578,8
7 Övriga verksamhetskostnad	-332 458,6
8 Resultaträkningens övriga intäkter	-107,9



För 2021 har Hälsa- och sjukvårdsnämnden tilldelats 72 miljoner i investeringsbudget. Dessa fördelar sig enligt följande:

<b>Investeringsbudget 2021</b>	
Pott	32 000
Skelett undersökningsutrustning	5 000
Patientkallelsesystem	2 000
Inventarier utökade lokaler akuten och paviljonger	7 000
Ombyggnation bårhuset	3 000
Tillfälliga lokaler för expeditioner och mottagningar	15 000
Ombyggnation utökade lokaler akutmottagningen	8 000
<b>Totalt investeringar</b>	<b>72 000</b>

## 6 Personalsammansättning

	<b>Antal anställda</b>	<b>Varav kvinnor</b>	<b>Varav män</b>
Alla anställningsformer	1 584	1 315	269
Tillsvidare	1 364	1 144	220
Tidsbegränsad	220	171	49

Antal anställda uppdelat på anställningsform och kön

Tabellen gäller siffror för november månad.

## 7 Indikatorer

**Mål 1. Alla fullföljer gymnasiet och har förutsättningar för ett livslångt lärande**

*Indikatorer är genomförda aktiviteter*

**Mål 2. Befolkningen har likvärdiga förutsättningar för en god och jämlik hälsa och alla barn har goda uppväxtvillkor**

1. Invånare 25-74 år med bra självskattat hälsotillstånd, utifrån utbildningslängd, andel (%) (ökning)
2. Sjukskrivningar för psykisk ohälsa, antal pågående sjukfall (minskning)
3. Antal patienter som har erhållit åtgärd för ohälsosam levnadsvana (tobak, alkoholbruk, fysisk aktivitet, kost) i förhållande till antal patienter som har identifierats med ohälsosam levnadsvana (ökning)
4. X antal vårdförlopp är implementerade

**Mål 3. Gotland har god beredskap och förmåga att hantera samhällsstörningar**

1. 50 % av medarbetarna har genomgått grundläggande kris- och katastrofutbildning (delmål)
2. Alla kritiska ledningsfunktioner är säkerhetsklassade

**Mål 7. Gotlands klimatavtryck minskar**

1. Årlig minskning av DDD/1000 invånare samt minskad mängd via receptfria inköp (diklofenak)
2. Användningen av haloperidol ska inte öka

**Mål 9. Hållbara val bidrar till ansvarsfullt samhällsbyggande som minskar belastningen på ekosystemen**

1. Klimatpåverkan från medicinska gaser, kg CO<sub>2</sub>-ekv/invånare (minskning)
2. Antal antibiotikarecept per 1000 invånare. Minska med 7% jämfört med samma period föregående år. December 2023: 250 recept/1000 inv. och år

**Mål 10. Alla som nyttjar Region Gotlands tjänster upplever att det är lätt att komma i kontakt med berörd verksamhet inom regionen**

1. Andel som får svar på extern e-post inom en dag, (%) (ökning)
2. Kontakt med primärvården samma dag – telefontillgänglighet, andel (%) (ökning)
3. Nöjd Medborgar-Index - Bemötande, tillgänglighet (ökning)

**Mål 11. Alla som nyttjar Region Gotlands tjänster kan vara medskapande och blir respektfullt bemötta**

1. Patientupplevd kvalitet avseende delaktighet och involvering i primärvården, index (styrkortsindikator) Delaktighet och involvering (Patientenkät, Dimension).  $\geq 80\%$ .
2. Bemötande (Patientenkät, fråga: ”Kände du dig bemött med respekt och värdighet....”)  $\geq 95\%$ .

**Mål 12. Hög kvalitet och effektiva processer i verksamhet och tjänster säkras genom ständiga förbättringar, digitalisering, innovation och förnyelsespång**

1. Vårdtillfällen med påverkbar slutenvård - 65 år och äldre, antal /100 000 inv. (minskning)
2. Antal nomineringar till förnyelsepriset (trend)
3. Patienter som utretts för cancer enligt standardiserat vårdförlopp (SVF) inom maximal ledtid, andel (%).
  - Minst 70% av alla cancerpatienter ska genomgå ett SVF
  - Minst 80% av de personer som fått en cancerdiagnos, genomgått ett SVF och startat en behandling ska ha påbörjat behandling inom uppsatta maxtider.
4. Vårdtillfälle med vårdskada-journalgranskning (andel vårdtillfällen där patienten har fått en vårdskada (undvikbar skada). (Minskning)

5. Vårdtillfällen med oplanerad återinskrivning inom 30 dagar (+65 år).  $\leq 15\%$  senast 2023.
6. Andel vårdplatser belagda av utskrivningsklara patienter.  $\leq 5\%$ .

### **Mål 13. Region Gotland präglas av en tillitsbaserad kultur**

1. Teameffektivitetsindex (ökning)
2. Ledarskapsindex (ökning)
3. Engagemangindex (ökning)
4. Hållbart medarbetarindex (ökning)

### **Mål 14. Region Gotland lyckas kompetensförsörja genom aktivt och strategiskt arbete**

1. Net Promoter Score (NPS) (ökning) (rekommenderar Region Gotland som arbetsgivare)
2. Heltidsanställda av samtliga månadsavlönade, andel (%) (ökning)
3. Arbetad mertid hos månadsavlönade (antal timmar) (minskning)
4. Arbetad övertid hos månadsavlönade (antal timmar) (minskning)

### **Mål 15. Region Gotland är en hälsofrämjande organisation där det aktiva förebyggande arbetsmiljöarbetet är i fokus**

1. Psykosocial arbetsmiljöindex (PAI) (ökning)
2. Chefer inom Region Gotland som skattar sin kompetens inom arbetsmiljöområdet som god, andel (%) (ökning)
3. Medarbetare inom Region Gotland som uppnår de nationellt satta rekommendationerna för fysisk aktivitet, andel (%) (ökning)
4. Korttidssjukfrånvaro, andel (%) (minskning)

### **17. Region Gotland har ett resultat som uppgår till minst 1 procent av nettokostnaden**

1. SKRs uppföljning av behovsmodell kontra kostnad mäts i delår och bokslut. Gapet ska minska med 30%
2. Budgetavvikelsen för arbetskraftskostnader (egen personal och hyrpersonal) ska tillsammans vara 0.
3. Kostnader för personalresor i nivå med 2020.
4. Antalet leverantörer ska minska med 5 procent.